

CÔNG BỐ NGAY

Dòng chảy mùa khô thấp trên sông Mê Công làm giảm mực nước ở Tonle Sap của Campuchia, các quốc gia kêu gọi cải thiện quản lý toàn lưu vực

Viên Chăn, CHDCND Lào, ngày 30/06/2021 – Ban Thư ký Ủy hội sông Mê Công Quốc tế (MRC), trong một bản tin công bố ngày hôm nay, đã kêu gọi mở rộng trao đổi thông tin và dữ liệu như một phần trong các khuyến nghị để cải thiện quản lý tài nguyên nước ở Hạ lưu sông Mê Công.

Báo cáo Hiện trạng dài 18 trang khuyến khích các quốc gia thành viên MRC và các đối tác đối thoại chia sẻ dữ liệu vận hành để hiểu sâu hơn về những thay đổi gần đây trong các hình thái dòng chảy trên dòng chính sông Mê Công và giải quyết bất kỳ tác động tiềm tàng nào đối với các cộng đồng ven sông.

Tiến sĩ An Pich Hatda, Giám đốc Điều hành Ban Thư ký MRC, cho biết “Để quản lý lưu vực tốt hơn và vì sự hợp tác thiện chí, cả các quốc gia thành viên MRC và Trung Quốc nên thông báo về bất kỳ thay đổi lớn nào họ dự định trong hoạt động vận hành các dự án thủy điện và chia sẻ thông tin đó với Ban Thư ký MRC. Điều này rất quan trọng vì các hoạt động vận hành như vậy có thể khiến mực nước tăng và giảm bất thường.”

Ông cũng khuyến khích các diễn đàn, cơ quan khác có hoạt động giám sát mực nước sông Mê Công phối hợp và xác minh dữ liệu cùng với Ban thư ký MRC để đảm bảo công chúng được cung cấp thông tin đầy đủ.

Theo Thủ tục duy trì dòng chảy trên dòng chính ([PMFM](#)), các quốc gia thành viên có nghĩa vụ “đảm bảo dòng chảy ngược tự nhiên chấp nhận được trên sông Tonle Sap trong mùa mưa” và đảm bảo đỉnh lũ - do các hoạt động của con người gây ra - không lớn hơn lưu lượng lũ tự nhiên trong mùa lũ.

Báo cáo này đã đánh giá các điều kiện khí tượng thủy văn trong mùa khô 2020–2021 kéo dài từ tháng 11 năm 2020 đến tháng 5 năm 2021, và cho thấy mực nước biến thiên ở các đoạn sông thượng lưu trên dòng chính sông Mê Công ở CHDCND Lào và Thái Lan, cũng như lượng trữ nước thấp ở Biển Hồ.

Tháng 4 - tháng 5 là các tháng có lượng mưa cao nhất được ghi nhận trong cùng kỳ trong 18 năm qua ở các địa điểm. Điều này được thấy rõ ở vùng giữa các khu vực Hạ lưu sông Mê Công của Thái Lan và miền Bắc Campuchia. Nhưng nhìn chung, dòng chảy sông không tăng đáng kể.

Tác động của thủy điện

Mực nước của các dòng chảy tiếp tục thay đổi nhanh do các hoạt động vận hành thủy điện ở thượng lưu sông Mê Công trong năm 2021. Theo báo cáo này, những thay đổi như vậy có thể ảnh hưởng đến giao thông thủy, hệ sinh thái sông và sự ổn định của bờ sông, mặc dù cần nghiên cứu thêm để xác định loại và mức độ tác động.

Báo cáo lưu ý rằng, như tình hình vài năm qua, nước xả từ các đập chứa đã làm tăng dòng chảy mùa khô lên trên mức trung bình dài hạn trong hầu hết mùa khô, tạo ra cả những hệ quả tích cực

và tiêu cực. Việc tăng dòng chảy mùa khô có thể mang lại lợi ích cho sản xuất nông nghiệp, giao thông thủy và chống xâm nhập mặn ở Đồng bằng sông Mê Công.

Nhìn chung, dòng chảy trên sông Mê Công trong 5 tháng đầu năm 2021 cao hơn mức trung bình dài hạn, trừ tháng 12 năm 2020 khi dòng chảy trên dòng chính sông Mê Công gần với mức bình thường hơn. Nhưng báo cáo này cũng lưu ý rằng vào đầu mùa khô, các nhà máy thủy điện đã giữ lại hoặc trữ các dòng chảy đầu tiên của mùa mưa. Điều này đã lại diễn ra vào thời điểm sắp bắt đầu mùa mưa khi lượng mưa sớm để lấp đầy các hồ chứa trên các nhánh sông Lan Thương và các nhánh sông hạ lưu vực sông Mê Công đã bị giữ lại.

Dòng chảy thấp hơn trên sông Mê Công trong mùa mưa năm 2019 và 2020 đã làm giảm dòng chảy ngược và diện tích ngập theo mùa của Biển Hồ - đây là nguồn sinh kế của lượng lớn dân số Campuchia. Theo báo cáo, điều này đã gây ra các tác động tiêu cực đến sản xuất nông nghiệp, cân bằng sinh thái, giảm vận chuyển phù sa giàu dinh dưỡng, giao thông thủy cũng như giảm lượng cá đánh bắt của các hộ gia đình ở khu vực Biển Hồ.

Báo cáo này khuyến nghị cần tiến hành một nghiên cứu chi tiết hơn về hình thái thay đổi mực nước bằng cách sử dụng các trạm quan trắc nước mới lắp đặt tại Xiengkong ở thượng nguồn Chiang Saen và Ban Pakhoung ở phía dưới đập Xayaburi, tất cả đều nằm trên lãnh thổ CHDCND Lào. Báo cáo này cũng gợi ý rằng các nghiên cứu sâu hơn về việc tích cực quản lý hoạt động chứa nước trên toàn bộ lưu vực có thể dẫn đến cải thiện vận hành của các quốc gia ven sông, qua đó làm giảm các tác động tiêu cực tiềm tàng đối với cộng đồng.

Triển vọng mùa mưa 2021

Trích dẫn thông tin của Cơ quan Quản lý Đại dương và Khí quyển Quốc gia Mỹ (NOAA) và Trung tâm Dự báo Thời tiết tầm trung của châu Âu, báo cáo này chỉ ra lượng mưa cao hơn mức trung bình trong tháng 6 so với cùng kỳ năm 2019 và 2020.

Tuy nhiên, dự kiến điều kiện khô hạn hơn bình thường sẽ xảy ra vào tháng 7 và tháng 8 ở một số phần của lưu vực. Campuchia, Tây Nguyên của Việt Nam và phía Nam CHDCND Lào có thể có lượng mưa ít hơn bình thường trong tháng 8.

Lưu ý cho ban biên tập:

Ủy hội Sông Mê Công là một tổ chức liên chính phủ về đối thoại và hợp tác cấp khu vực tại hạ lưu sông Mê Công, được thành lập năm 1995 trên cơ sở Hiệp định Mê Công giữa Campuchia, CHDCND Lào, Thái Lan và Việt Nam. Ủy hội đóng vai trò là diễn đàn khu vực về ngoại giao nước cũng như một kênh tri thức về quản lý tài nguyên nước vì sự phát triển bền vững trong khu vực.

-KẾT THÚC-

Để biết thêm thông tin chi tiết, mời liên hệ:

Ông Sopheak Meas, Cán bộ Truyền thông – phụ trách Báo chí
Ban Thư ký Ủy hội Sông Mê Công Quốc tế
E-mail: sopheak@mrcmekong.org

###